

Parallellsesjon 18. juni 2019

Løsninger på terreng

Moderator: Birgitte Johannessen, Trondheim kommune

Referenter: Anette Rudshaug og Lars Marius Mikalsen, Bærum kommune

Det var 27 deltagere på parallellsesjonen, som utgjorde en god miks av deltagere fra næringslivet, bransjeforeninger, kommuner og forskning/undervisning.

Birgitte Johannessen innledet arbeidet med kort introduksjon (se presentasjon vedlagt). Videre ble det samtaler i mindre grupper, om utfordringsbildet presentert tidligere og mulige løsninger på terreng som kan inngå i verktøykasse for fremtidsrettet, helhetlig overvannshåndtering.

Oppsummering av innspill:

- Prinsipielt spørsmål: Hvordan håndtere konkurranse mellom konsulentfirmaer i et slikt forum med tanke på åpenhet? Vil noen holde tilbake ideer? Spilleregler. Mulig løsning: i denne første fasen er det innspill til funksjonell kravspesifikasjon for Bærum kommune. *Innspill som sendes inn til mottaksadressen fremtidensovervann@baerum.kommune.no av den enkelte eller av konsortier vil bli behandlet konfidensielt.*
- Overvann er ikke dekket i lovverket, manglende ryggdekning for å gjennomføre.
- Finne metoder og tiltak som kan gjennomføres på (halv)private tomter, som for eksempel dekkes delvis med offentlige midler eller tilskudd. Regnbed er mer attraktivt enn en grøft. Man får noe mer igjen enn en overvannsløsning.
- Utrolig krevende å gå i dialog med hver enkelt beboer, kan man ha et konkret utvalg av løsninger?
- Oppstår utfordring knyttet til regelverk for oppsamling av vann, da det kan utgjøre fare.
- Avgiftsproblematikk
- Det er ikke gjennomførbart å løse ekstremnedbør på private eiendommer, det må være flomveier.
- Kan skogen håndtere mye av vannet før det kommer til elven? Desto lenger ned, desto dyrere blir det å gjøre tiltak/vedlikehold/repasere.
- Løsninger som parkeringsanlegg som skal oversvømmes kan være et problem fordi folk vet ikke at bilen oversvømmes innen de kommer tilbake. Varsling?
- Kunnskapsgrunnlag om grunnforhold, terreng, drenslinjer, infiltrasjon for at én løsning ikke skaper problemer et annet sted.
- Bruke eksisterende anlegg som tåler vann; parkering, park, idrettsanlegg, drenerte myrer.
- Veier som flomvei, i stedet for å lede vannet i grøften. Mulig der man salter? Bruke fortau eller gang/sykkelveien i stedet for i veibanen på grunn av beredskap?
- Må ha ulike løsninger for ulike situasjoner. Skal man fordrøye i Sandvika sentrum, og «fylle opp lagrene» til flomvannet fra lenger opp i feltet kommer? Eller skal man heller lede det rett ut i elva?
- Hva er bekymringene til privatpersoner? Hva vet de om overvann? Kan man få et engasjement i stedet for motstand?

- Overvannsgebyr for de som slipper på kommunalt nett, fritak for de som håndteres på egen tomt? Bør informeres. Det kommer noen form for gebyr/avgift/skattefordel uansett, informasjon til de som bygger ut, spesielt næringsbygg (blå tak for eksempel).
 - Gjenbruk av overvann må avspeiles i gebyr. Ikke krav, men redusert gebyr.
 - Støtteordning?
- Virkemiddel: ulike kategorier av overvann, rent og skittent. Det rene holdes på overflaten. Forskjell på overvann fra et tak og overvann fra en vei.
- Separeringsstrategien, er den gått ut på dato? Kan ikke sende overflatevannet rett ut i resipienten fordi det er for forurenset.
- Midgardsormen med fellesledning gjør at man har rent badevann i Bjørvika. Med separert system ville det ha vært mye mer forurensning.
- Blå tak, utbyggere er veldige skeptiske til dette, ukjent terreng. 10 cm med vann på flatt tak vil utgjøre enormt. Risikoen og skepsisen må reduseres med kunnskap og tverrfaglighet.
- Bruke takvannet senere, gjenbruk av overvann.
- Gulrot for abonnenter, forslag til tiltak som de kan gjennomføre.
- Rensing/gjenbruk av overvann til toalett, klesvask ol
- Kommunen og konsulenter jobber sammen «partnering» (en slags rammeavtale) med felles budsjett.
- Håndtere det dagligdagse regnet som en ressurs. Ekstremregn må håndteres på en annen måte.
- Evaluere løsninger på kort og lang sikt.
- Stor forskjell på eksisterende villaområder og nye utbyggingsprosjekt
- Satte all denne kunnskapen sammen er innovasjon, det løses ikke nødvendigvis av teknologi
- Oppfordre privatpersoner til å gjøre tiltak, ikke bare pisk. Finne metoder og eventuelle tiltak som privatpersoner kan gjennomføre selv.
- Ressurs og gjenbruk.
 - Renset overvann til klesvask, WC..
- Ikke være redd for å oversvømme åpne områder i kortere perioder. Områder som kan brukes til fordrøyning under ekstremvær kan være parker og skolegårder.
- Helhetlig planlegging, hvilke verktøy har vi. Rådgivere skal løse felt etter felt, hvordan skal det løses innenfor nedbørsfeltet?
- VA har ansvaret under bakken, men når det skal flyttes opp på terreng så er det plutselig planleggerne sitt problem. Hvem eier overvannsansvaret?
- Vi trenger ikke bare nye løsninger, men også flette sammen virkemidler vi allerede har.
- Hvem har den overordnede planen? Må kommunen ta ansvar? Arealplanleggere eller VA?
- Insentiver håndtering av overvann på egen tomt. Permeabel innkjørsel/kjøreflate/gangareal. Regnbed.
- Skille mellom håndtering av vanlig regn og ekstremvær.
- Viktig med kompetanse om lokal overvannsdisponering på alle nivåer fra plan til utfører. De setter seg inn i samme type krav, standarder og løsninger. Rådfører seg på tvers av bransjer før man setter i gang med prosjekter og separasjoner.
 - Se til Danmark hvordan de løser sine LOD-utfordringer.
- Rensebasseng før utslipp til fjord og elv. –Sedimentering. Veivann renses i halvfulle sandfang.
 - Vi må ikke kjemisk forurense og sedimentere i fjorden.
 - Det marine miljø bør løftes opp og med i problembildet
 - Krav til rensebasseng, eierskap til overvannet.
 - Driftsinstrukser, unngå utspyling av det som er sedimentert.

- Sats på partnering. Samarbeid mellom kommune, leverandør, entreprenør og konsulent spesielt i store prosjekter.
- Flere åpne løsninger
 - Permanente flater
- Fokus på eksisterende bygg
- Infiltrasjon
 - Metoder for å screene grunnforhold – hvor er infiltrasjon mulig?
- Vegprofiler som ivaretar veien som flomvei.
 - Eller bruke gang og sykkelvei til flomvei for å sikre framkommelighet ved flom.
- Stor forskjell på nye utbyggingsområder og eksisterende bebyggelse.
 - Skape engasjement i Villalandskapet
 - Informasjonsskriv
 - Forslag til ulike tiltak på privat tomt
 - Kommunen støtter til utgifter
 - Eget regnbed er identitet
 - Frakopling av taknedløp